

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๕๗

วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

เรื่อง พระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคสอง หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ (นายวัชรินทร์ วงสกร) และที่ ๓ (นายขจร แสงสุรินทร์) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๖๐๒/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการจังหวัดแพร่ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้อง บริษัท เอ็ม.พี.ปิโตรเลียม จำกัด ที่ ๑ นายวัชรินทร์ วงสกร ที่ ๒ และนายขจร แสงสุรินทร์ ที่ ๓ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดแพร่ ในฐานความผิดตามพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นกรรมการผู้จัดการมีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงได้กระทำความผิด กฎหมาย โดยปลอมปนน้ำมันดีเซลสำหรับใช้กับเครื่องยนต์ทุกชนิด

ต่อมาศาลจังหวัดแพร่พิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามพระราชบัญญัติการค้าน้ำมัน เชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ (ที่ถูกคือคือ มาตรา ๓ มาตรา ๔๙ วรรคสอง) มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๐ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ การกระทำของจำเลยทั้งสามเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน เรียงกระทงลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๑ ฐานเป็นผู้ค้าน้ำมันร่วมกันกระทำการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อจำหน่าย ปรับจำเลยที่ ๑ จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท จำคุกจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คนละ ๑ ปี ฐานเป็นผู้ค้าน้ำมันร่วมกันมีไว้ เพื่อจำหน่ายซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีลักษณะหรือคุณภาพแตกต่างจากที่กำหนด ปรับจำเลยที่ ๑ จำนวน

- ๒ -

๑๐๐,๐๐๐ บาท จำคุกจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คนละ ๖ เดือน จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษายืน จำเลยทั้งสามฎีกา

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๔ วรรคสอง หรือไม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๐ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น” เป็นการสันนิษฐานความผิดของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา โดยอาศัยสถานะของบุคคลอื่นเป็นเงื่อนไข โดยโจทก์ไม่ต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำหรือเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งของจำเลยก่อน คงพิสูจน์แต่เพียงว่านิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และจำเลยเป็นกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลเท่านั้น กรณีจึงเป็นการสันนิษฐานไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่า กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นได้กระทำความผิดด้วย อีกทั้งยังเป็นการขัดต่อหลักนิติธรรม เนื่องจากในคดีอาญาโจทก์มีภาระการพิสูจน์ถึงการกระทำความผิดของจำเลยให้ครบองค์ประกอบความผิด นอกจากนี้ บทบัญญัติดังกล่าวยังเป็นการนำบุคคลเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีอาญาให้ตกเป็นผู้ต้องหาและจำเลย และทำให้ถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพ

ศาลฎีกาเห็นว่า พระราชบัญญัติการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๐ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังกล่าว จึงส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ตามทางการเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องนี้ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ว่า พระราชบัญญัติการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๔ วรรคสอง หรือไม่ และ

- ๓ -

ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ข้อ ๑ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวด ๒ และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีการประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาว่ากฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งหมายถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หรือไม่เท่านั้น มิได้มีบทบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติ แห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(นายณรงค์ หิมประสูติ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

- ๔ -

(คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๕๗)

(นายเฉลิมพล ฮ่องกง)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอนุชิต สว่างกุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ